

Prima pagină>Introducerea unei acțiuni în justiție>Unde și cum>Ce lege se aplică

Ce lege se aplică

Croația

1 Izvoarele normelor în vigoare

1.1 Normele de drept intern

În Republica Croația, dreptul internațional privat și dreptul procedural sunt codificate în principal în Legea privind conflictul de legi (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*, ZRS) *Narodne Novine* (NN; Jurnalul Oficial al Republicii Croația) nr. 53/91.

1.2 Convențiile internaționale multilaterale

Convenția de la Haga din 1954 privind procedura civilă

Convenția de la Haga din 1961 privind conflictele de legi referitoare la forma dispozițiilor testamentare.

Convenția de la Haga din 1971 privind legea aplicabilă accidentelor rutiere

Convenția de la Haga din 1973 privind legea aplicabilă în materie de responsabilitate pentru produse

1.3 Principalele convenții bilaterale

Pe baza notificării privind succesiunea, Republica Croația a devenit parte la numeroase tratate internaționale bilaterale, cum ar fi tratate privind asistența juridică, convenții consulare și tratate privind comerțul și navigația. Cu anumite țări au fost încheiate tratate privind asistența juridică care conțin, de asemenea, norme privind soluționarea conflictelor de legi:

Acordul privind schimbul juridic reciproc cu Austria, 1954, Viena, 16 decembrie 1954

Acordul privind cooperarea juridică reciprocă cu Bulgaria din 1956, Sofia, 23 martie 1956

Acordul cu Republica Cehă privind reglementarea raporturilor juridice în materie de drept civil, dreptul familiei și drept penal, Belgrad, 20 ianuarie 1964

Acordul privind relațiile juridice reciproce cu Grecia din 1959, Atena, 18 iunie 1959

Acordul privind schimbul juridic reciproc cu Ungaria din 1968

2 Punerea în aplicare a normelor privind conflictul de legi

2.1 Obligația judecătorului de a aplica din proprie inițiativă normele privind conflictul de legi

În ceea ce privește situațiile juridice care implică un element de extraneitate, instanțele aplică dreptul internațional privat utilizând trei metode, și anume: normele privind conflictul de legi, normele de aplicare imediată și normele speciale de drept material.

2.2 Retrimiterea

Intrând sub incidența dreptului internațional privat, articolul 6 din Legea privind conflictul de legi prevede că, în cazul în care, în conformitate cu dispozițiile acestei legi, ar trebui aplicată legea unui stat străin, se iau în considerare normele sale privind conflictul de legi referitoare la alegerea legii aplicabile.

În cazul în care normele unei țări străine privind alegerea legii aplicabile fac trimitere la legislația Republicii Croația, se aplică legislația Republicii Croația, fără a lua în considerare normele privind stabilirea legii aplicabile în caz contrar.

2.3 Schimbarea punctului de legătură

În general, Legea privind conflictul de legi nu reglementează acest aspect, însă aceasta conține unele dispoziții speciale care reglementează astfel de cazuri [de exemplu, articolul 35 alineatul (1) prevede că legea care reglementează divorțul este legea statului ai cărui cetățeni sunt cei doi soți la momentul inițierii procedurilor de divorț, iar articolul 45 alineatul (1) prevede că efectele adopției sunt evaluate în conformitate cu legea statului ai cărui cetățeni sunt persoana care adoptă și persoana adoptată la momentul în care are loc adopția].

În mod normal, fiecare caz specific ar trebui să fie evaluat pe baza faptului dacă situația juridică a fost soluționată, este permanentă sau în curs de evoluție. În cazul în care o normă privind conflictul de legi reglementează o situație juridică permanentă, stabilirea acesteia în termeni juridici este reglementată de legea aplicabilă în vigoare la momentul respectiv și, în cazul în care aceasta conduce la o modificare a instrumentului, efectele unei astfel de situații juridice sunt evaluate în conformitate cu noua lege la momentul aplicării sale.

În ceea ce privește proprietatea și alte drepturi de proprietate, care sunt evaluate în conformitate cu legea statului pe teritoriul căruia sunt situate bunurile, norma aplicabilă prevede că dreptul de proprietate dobândit în conformitate cu un instrument anterior rămâne în vigoare, chiar dacă acesta nu a fost dobândit în conformitate cu noul instrument. Cu toate acestea, în cazul în care, ca urmare a lipsei de *modus*, dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile nu a fost dobândit în conformitate cu o lege anterioară, dobândirea acestui drept are loc atunci când bunul mobil intră pe teritoriul statului care nu impune *modus* pentru achiziție.

2.4 Excepții de la aplicarea generală a normelor privind conflictul de legi

a) ordinea publică

Articolul 4 din Legea privind conflictul de legi prevede că legea unui stat străin nu se aplică în cazul în care aplicarea acesteia ar fi contrară principiilor de bază ale sistemului de guvernare prevăzute în Constituția Republicii Croația.

În plus față de articolul 4, care ar trebui interpretat în sensul că protejează drepturile fundamentale, libertatea și drepturile omului și drepturile cetățenilor, ordinea publică include, de asemenea, soluții prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 1950.

Ordinea publică nu protejează exclusiv dreptul intern de dreptul material străin. Justificarea invocării protecției ordinii publice interne depinde, printre altele, de faptul dacă litigiul aflat în curs de soluționare este strâns legat de teritoriul național și de legislația acestuia și anume, cu *lex fori*, iar o astfel de legătură există în cazul în care aplicarea unei legi străine ar avea efecte cu caracter permanent pe teritoriul național.

b) normele de aplicare imediată

În unele cazuri, situațiile cu o dimensiune internațională sunt reglementate de norme speciale *lex fori*, denumite cu precădere norme de aplicare imediată. Astfel de norme sunt adoptate în același act ca normele privind conflictul de legi și uneori sunt incluse, de asemenea, în alte reglementări.

2.5 Proba legii străine

O instanță sau un alt organism competent trebuie să stabilească conținutul legii străine, din oficiu, în temeiul articolului 13 alineatul (1) din Legea privind conflictul de legi. Articolul 13 alineatele (2) și (3) din Legea privind conflictul de legi prevede că o instanță sau un organism competent poate solicita informații cu privire la o lege străină din partea Ministerului Justiției din Republica Croația. Cu toate acestea, părțile litigante pot, de asemenea, să prezinte o declarație publică privind conținutul legii străine.

3 Normele privind conflictul de legi

3.1 Obligații contractuale și acte juridice

Sursa normelor privind conflictul de legi este Legea privind conflictul de legi.

Articolul 19 din Legea privind conflictul de legi stabilește că legea care reglementează un contract este legea aleasă de părțile contractante, dacă nu se prevede altfel prin legea respectivă sau un acord internațional.

Articolul 20 prevede că, în cazul în care nu a fost aleasă o anumită lege aplicabilă, iar circumstanțele speciale ale cazului nu sugerează o altă lege, legea care se aplică este:

- 1) cu privire la vânzarea de bunuri mobile - legea din locul unde vânzătorul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 2) cu privire la contractele de achiziție de lucrări sau de construcție - legea din locul unde persoana care trebuie să efectueze lucrările sau contractantul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 3) cu privire la un contract de mandat - legea din locul unde agentul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 4) cu privire la un contract de reprezentare - legea din locul unde reprezentantul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 5) cu privire la un contract de comision - legea din locul unde comisionarul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 6) cu privire la un contract *forward* - legea din locul unde agentul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 7) cu privire la un contract de închiriere de bunuri mobile - legea din locul unde era situat domiciliul sau sediul locatorului la momentul acceptării ofertei;
- 8) cu privire la un contract de împrumut de bani - legea din locul unde împrumutătorul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 9) cu privire la un contract de utilizare - legea din locul unde împrumutătorul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 10) cu privire la un contract de comodat - legea din locul unde comodatarul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 11) cu privire la un contract de depozitare - legea din locul unde antrepozitarul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 12) cu privire la un contract de transport - legea din locul unde transportatorul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 13) cu privire la un contract de asigurări - legea din locul unde asigurătorul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 14), cu privire la un contract de drepturi de autor - legea din locul unde autorul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 15) cu privire la un contract de donație - legea din locul unde donatorul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei;
- 16) cu privire la tranzacțiile bursiere - legea sediului bursei;
- 17) cu privire la un contract de garanții bancare independente - legea din locul unde garantul își avea sediul la momentul încheierii contractului;
- 18) cu privire la un contract de transfer de tehnologie (licențe etc.) - legea din locul unde destinatarul tehnologiei își avea sediul la momentul încheierii contractului;
- 19) cu privire la revendicările de bunuri (nu in rem) care decurg dintr-un contract de muncă - legea statului pe teritoriul căruia va fi sau a fost executat contractul;
- 20) cu privire la alte contracte - legea din locul unde ofertantul își avea domiciliul sau sediul la momentul acceptării ofertei.

3.2 Obligații extracontractuale

În ceea ce privește obligațiile necontractuale, Legea privind conflictul de legi conține dispoziții privind legea aplicabilă, la fel ca tratatele internaționale (Convenția de la Haga din 1971 privind legea aplicabilă accidentelor rutiere).

Legea privind conflictul de legi conține dispoziții privind îmbogățirea fără justă cauză, gestiunea de afaceri (*negotiorum gestio*), obligațiile necontractuale care nu decurg din răspunderea delictuală și răspunderea delictuală.

Legea aplicabilă răspunderii delictuale este legea din locul unde a fost comis actul sau legea din locul unde au avut loc consecințele, în funcție de care dintre acestea este cea mai favorabilă pentru partea prejudiciată. În cazul în care un eveniment din care rezultă răspundere pentru daune s-a produs la bordul unei nave aflate în larg sau la bordul unei aeronave, legea statului de naționalitate a navei sau legea statului în care a fost înregistrată aeronava este considerată ca fiind legea din locul unde s-au produs actele care au generat răspunderea pentru daune.

Legea care reglementează îmbogățirea fără justă cauză este legea aplicabilă raportului juridic care a apărut, se preconizează ca va apărea sau care ar fi trebuit să apară, în temeiul căruia s-a produs îmbogățirea fără justă cauză. Legea care reglementează intervenția voluntară în afacerile altei persoane (gestiunea de afaceri, *negotiorum gestio*) este legea din locul unde a fost desfășurată activitatea de gestiune de afaceri. Legea care reglementează obligațiile care decurg din utilizarea de bunuri fără *negotiorum gestio*, precum și alte obligații necontractuale care nu decurg din răspunderea delictuală este legea din locul unde au avut loc faptele care au creat obligația.

3.3 Statutul persoanei, aspectele legate de starea civilă (nume, domiciliu, capacitate)

Legea care reglementează capacitatea juridică și capacitatea de a acționa a unei persoane fizice este legea statului al cărui cetățean este persoana respectivă.

Persoana fizică care nu ar avea capacitatea de a acționa conform legii statului a cărui cetățenie o deține are capacitatea de a acționa dacă aceasta are o astfel de capacitate în temeiul legii din locul unde a luat naștere obligația.

3.4 Stabilirea filiației, inclusiv adopția

Legea care reglementează relațiile dintre părinți și copii este legea statului ai cărui cetățeni sunt persoanele în cauză.

În cazul în care părinții și copiii sunt cetățeni ai unor state diferite, legea statului unde aceștia își au cu toții domiciliul este legislația aplicabilă.

În cazul în care părinții și copiii sunt cetățeni ai unor state diferite și nu își au domiciliul în același stat, legea Republicii Croația este legea aplicabilă în cazul în care copilul sau oricare dintre părinți este cetățean al Republicii Croația.

Legea care reglementează recunoașterea, stabilirea sau contestarea paternității sau a maternității este legea statului al cărui cetățean era, la momentul nașterii copilului, persoana a cărei paternitate sau maternitate este recunoscută, stabilită sau contestată.

3.4.1 Adopția

Legea care reglementează condițiile de adopție și de încetare a adopției este legea statului ai cărui cetățeni sunt persoana care adoptă și persoana adoptată la momentul în care are loc adopția.

În cazul în care persoana care adoptă și persoana adoptată sunt cetățeni ai unor state diferite, legile care reglementează condițiile de adopție și de încetare a adopției sunt, cumulativ, legile ambelor state ai căror cetățeni sunt persoanele în cauză.

În cazul soților care adoptă împreună, legile care reglementează condițiile de adopție și de încetare a adopției sunt, pe lângă legea statului a cărui cetățean este persoana adoptată, legile statelor ai căror cetățeni sunt părinții.

Legea care reglementează cerințele formale de adopție este legea din locul unde care are loc adopția.

Legea care reglementează efectele adopției este legea statului ai cărui cetățeni sunt persoana care adoptă și persoana adoptată la momentul în care are loc adopția.

În cazul în care persoana care adoptă și persoana adoptată sunt cetățeni ai unor state diferite, legea aplicabilă este legea statului unde acestea își au domiciliul.

În cazul în care persoana care adoptă și persoana adoptată sunt cetățeni ai unor state diferite și nu își au domiciliul în același stat, legea Republicii Croația este legea aplicabilă în cazul în care una dintre persoane este cetățean al Republicii Croația.

În cazul în care niciuna dintre persoane nu este cetățean al Republicii Croația, legea aplicabilă este legea statului al cărui cetățean este persoana adoptată.

3.5 Căsătoria, cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună, parteneriatele, divorțul, separarea judiciară, obligațiile de întreținere

3.5.1 Căsătoria

Legea care reglementează condițiile pentru încheierea unei căsătorii este, pentru fiecare persoană, legea statului al cărui cetățean este aceasta la data încheierii căsătoriei.

Chiar dacă sunt îndeplinite condițiile pentru încheierea unei căsătorii în conformitate cu legea statului al cărui cetățean este persoana care dorește să se căsătorească în fața organismului competent al Republicii Croația, căsătoria nu va fi permisă în cazul în care, în conformitate cu legislația Republicii Croația, există un impediment în ceea ce privește persoana în cauză referitor la existența unei căsătorii anterioare, a unei legături de rudenie sau a incapacității mintale.

Legea care reglementează cerințele formale ale unei căsătorii este legea din locul unde se încheie căsătoria.

Legea care reglementează invaliditatea căsătoriei (inexistența și nulitatea) este oricare lege conform căreia a fost încheiată căsătoria.

Legea care reglementează divorțul este legea statului al cărui cetățeni sunt cei doi soți la momentul în care sunt inițiate procedurile. Legea aplicabilă este reprezentată, în mod cumulativ, de legea statelor ai căror cetățeni sunt fiecare dintre cei doi soți.

3.5.2 Cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună și parteneriatele-

Legea care reglementează relațiile patrimoniale ale persoanelor care conviețuiesc fără a se afla în vreo formă de căsătorie este legea statului al cărui cetățeni sunt acestea.

În cazul în care persoanele nu au aceeași cetățenie, se aplică legea statului pe teritoriul căruia acestea își au domiciliul comun.

3.5.3 Divorțul și separarea judiciară

Legea care reglementează divorțul este legea statului al cărui cetățeni sunt cei doi soți la momentul în care sunt inițiate procedurile. Legea aplicabilă este reprezentată, în mod cumulativ, de legea statelor ai căror cetățeni sunt fiecare dintre cei doi soți.

3.5.4 Obligațiile de întreținere

Legea care reglementează obligația de întreținere între rude directe, altele decât părinții și copii, sau obligația de întreținere a altor persoane înrudite prin alianță este legea statului al cărui cetățean este ruda de la care se solicită întreținerea.

3.6 Regimul proprietății matrimoniale

Legea care reglementează relațiile personale și regimul matrimonial legal al soților este legea statului al cărui cetățeni sunt aceștia.

În cazul în care soții sunt cetățeni ai unor state diferite, se aplică legea statului unde aceștia își au domiciliul. În cazul în care soții nu au o cetățenie comună și nici domiciliul în același stat, se aplică legea statului unde aceștia au avut ultimul domiciliu comun.

În cazul în care legea aplicabilă nu poate fi stabilită în conformitate cu cele de mai sus, se aplică legislația Republicii Croația. Legea care reglementează un contract matrimonial este legea care a reglementat relațiile personale și regimul matrimonial legal la momentul încheierii căsătoriei.

În cazul în care legea stabilită astfel prevede că soții pot alege legea care să reglementeze contractul matrimonial, legea pe care aceștia o aleg este legea aplicabilă.

3.7 Testamente și succesiuni

Legea care reglementează succesiunea este legea statului al cărui cetățean era defunctul la momentul decesului.

Legea care reglementează capacitatea de a executa un testament este legea statului de cetățenie a testatorului la momentul în care a fost întocmit testamentul.

Un testament este valabil din punct de vedere formal dacă acesta este valabil în conformitate cu:

- 1) legea din locul în care a fost întocmit;
- 2) legea statului al cărui cetățean era testatorul, fie la data executării testamentului, fie la data decesului său;
- 3) legea statului în care își avea domiciliul testatorul, fie la data executării testamentului, fie la data decesului său;
- 4) legea statului de reședință al testatorului, fie la data executării testamentului, fie la data decesului său;
- 5) legislația Republicii Croația;
- 6) în ceea ce privește bunurile imobile - de asemenea, legea din locul unde sunt situate bunurile imobile.

3.8 Proprietatea reală

Legea care reglementează contractele privind bunurile imobile este exclusiv legea statului pe teritoriul căruia sunt situate bunurile imobiliare.

3.9 Insolvența

Articolul 303 din Legea privind falimentul prevede principiul de bază conform căruia legea statului pe teritoriul căruia au fost inițiate procedurile reglementează efectele juridice ale deschiderii procedurii de faliment.

Ultima actualizare: 12/11/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.